

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS,**9. oktoober 2014,****milles käsitletakse loomatervishoiualaseid tõrjemeetmeid seoses sigade Aafrika katkuga teatavates liikmesriikides ja tunnistatakse kehtetuks rakendusotsus 2014/178/EL***(teatavaks tehtud numbri C(2014) 7222 all)***(EMPs kohaldatav tekst)**

(2014/709/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 4,võttes arvesse nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivi 90/425/EMÜ, milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrole, ⁽²⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 4,võttes arvesse nõukogu 16. detsembri 2002. aasta direktiivi 2002/99/EÜ, milles sätestatakse inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste tootmist, töötlemist, turustamist ja ühendusse toomist reguleerivad loomatervishoiu eeskirjad, ⁽³⁾ eriti selle artikli 4 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiivis 2002/60/EÜ ⁽⁴⁾ on sätestatud liidus kohaldatavad miinimummeetmed sigade Aafrika katku tõrjeks, sealhulgas meetmed, mida tuleb võtta sigade Aafrika katku puhangu korral seakasvatusevõttes ning juhtudel, kus kahtlustatakse või kinnitatakse sigade Aafrika katku esinemist uluksigadel. Need meetmed hõlmavad kavasad sigade Aafrika katku likvideerimiseks uluksigade populatsiooni hulgas. Kõnealused kavad töötavad välja ja neid rakendavad liikmesriigid ning need kiidab heaks komisjon.
- (2) Sigade Aafrika katku esineb Itaalias Sardiinias alates 1978. aastast. Alates 2014. aastast on see haigus levinud naabruses asuvatest kolmandatest riikidest, kus seda laialdaselt esineb, liikmesriikidesse Ida-Euroopas, sealhulgas Eestisse, Läti, Leetu ja Poola.
- (3) Tõrjemeetmete suunamiseks ja haiguse leviku vältimiseks, samuti tarbetute häirete ärahoidmiseks liidusesiseses kaubanduses ning kolmandaid riike hõlmavate põhjendamatute kaubandustõkete vältimiseks tegid asjaomased liikmesriigid kiiresti kindlaks nakatunud ja nakatumisohuga piirkonnad, mis määratleti koostöös asjaomaste liikmesriikidega liidu tasandil komisjoni rakendusotsustega, mis konsolideeriti komisjoni rakendusotsusega 2014/178/EL ⁽⁵⁾. Kõnealuses otsuses sätestatakse ka loomatervishoiualased tõrjemeetmed, milles käsitletakse kõnealuse otsuse lisas loetletud piirkondadest pärit sigade ja neist saadud teatavate toodete transportimist ja lähetamist ning sealiha märgistamist, et vältida haiguse levikut teistesse liidu piirkondadesse.
- (4) Komisjoni otsusega 2005/362/EÜ ⁽⁶⁾ kiideti heaks kava, mille Itaalia esitas komisjonile sigade Aafrika katku likvideerimiseks uluksigadel Sardiinias, ja komisjoni rakendusotsusega 2014/442/EL ⁽⁷⁾ kiideti heaks kavad sigade Aafrika katku likvideerimiseks uluksigadel teatavates piirkondades Leedus ja Poolas.

⁽¹⁾ EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13.⁽²⁾ EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29.⁽³⁾ EÜT L 18, 23.1.2003, lk 11.⁽⁴⁾ Nõukogu direktiiv 2002/60/EÜ, 27. juuni 2002, millega kehtestatakse erisätted sigade aafrika katku tõrjeks ja muudetakse direktiivi 92/119/EMÜ seoses Tescheni haiguse ja sigade aafrika katkuga (EÜT L 192, 20.7.2002, lk 27).⁽⁵⁾ Komisjoni rakendusotsus 2014/178/EL, 27. märts 2014, loomatervishoiualaste tõrjemeetmete kohta seoses sigade aafrika katkuga teatavates liikmesriikides (ELT L 95, 29.3.2014, lk 47).⁽⁶⁾ Komisjoni otsus 2005/362/EÜ, 2. mai 2005, millega kiidetakse heaks kava metssigadel esineva sigade Aafrika katku likvideerimiseks Itaalias Sardiinias (ELT L 118, 5.5.2005, lk 37).⁽⁷⁾ Komisjoni rakendusotsus 2014/442/EL, 7. juuli 2014, millega kiidetakse heaks kavad uluksigadel esineva sigade Aafrika katku likvideerimiseks Leedu ja Poola teatavates piirkondades (ELT L 200, 9.7.2014, lk 21).

- (5) Sigade Aafrika katku võib pidada endeemiliseks haiguseks kodu- ja uluksigade populatsiooni hulgas teatavates Euroopa Liiduga piirnevates kolmandates riikides ning see kujutab endast liidule alalist ohtu.
- (6) Taud võib ohustada seakarju praegu haigusest mõjutatud liikmesriikide, st Eesti, Itaalia, Läti, Leedu ja Poola taudi-vabades piirkondades ja ka seakarju teistes liikmesriikides, eelkõige pidades silmas sigadelt saadud toodetega kauplemist.
- (7) Eesti, Itaalia, Läti, Leedu ja Poola on võtnud sigade Aafrika katku tõrjeks meetmeid kooskõlas direktiiviga 2002/60/EÜ ning Eesti ja Läti peavad esitama kõnealuse direktiivi artikli 16 kohaselt komisjonile heakskiitmiseks oma kava sigade Aafrika katku likvideerimiseks uluksigade hulgas.
- (8) On asjakohane loetleda lisa asjaomased liikmesriigid ja piirkonnad vastavalt riski tasemele. Lisa erinevates osades tuleks käsitleda sigade Aafrika katku epidemioloogilist olukorda, muu hulgas seda, kas haigus puudutab nii seakasvatustevõtteid kui ka uluksigade populatsiooni (III ja IV osa) või ainult uluksigade populatsiooni (II osa) või tuleneb risk teatava nakatunud uluksigade populatsiooni lähedusest (I osa). Eelkõige tuleks määrata, kas epide-mioloogiline olukord on stabiliseerunud ja haigus on muutunud endeemiliseks (IV osa) või on olukord endiselt muutlik ning haiguspuhangu kulg ebaselge (III osa). Liikmesriikide territooriumide või nende osade liigitust I, II, III ja IV osas vastavalt asjaomasele sigade populatsioonile võib olla siiski tarvis kohandada, võttes arvesse täienda-vaid riskitegureid kohaliku epidemioloogilise olukorra ja selle arengu tõttu, eriti äsja ilmnunud nakkusega piirkon-dades, kus on vähem kogemusi seoses haiguse epidemioloogiaga erinevates ökosüsteemides.
- (9) Mis puudutab sigade Aafrika katku levimise riski, siis on riski tase erinevate sigadelt saadud toodete liikumisel erinev. Euroopa Toiduohutusameti 2010. aasta teadusliku arvamuse ⁽¹⁾ kohaselt kujutab nakkuspiirkondadest pärit elussigade, nende sperma, munarakkude ja embrüote ning sigadelt saadud kõrvalsaaduste liikumine nakkusega kokkupuudet ja selle tagajärgi arvestades üldiselt suuremat riski kui liha, lihavalmististe ja lihatoodete liikumine. Seetõttu tuleks keelata elussigade, nende sperma, munarakkude ja embrüote, sigadelt saadud kõrvalsaaduste ning teatavat liiki liha, lihavalmististe ja lihatoodete lähetamine teatavatest liikmesriikide piirkondadest, mis on loetletud käesoleva otsuse lisa I, II, III ja IV osas. See keeld hõlmab kõiki nõukogu direktiivis 92/65/EMÜ ⁽²⁾ osutatud sigalasi.
- (10) Selleks et võtta arvesse erinevaid riskitasemeid, mis sõltuvad sigadelt saadud toote liigist ja asjaomaste liikmesrii-kide ja piirkondade epidemioloogilisest olukorrast, on asjakohane näha ette teatavad erandid käesoleva otsuse lisa eri osades loetletud territooriumidelt pärit iga sigadelt saadud toote liigi jaoks. Nimetatud erandid on kooskõlas ka impordil sigade Aafrika katku suhtes rakendatavate riski vähendamise meetmetega, millele on osutatud Maailma Loomatervise Organisatsiooni maismaaloomade tervishoiu eeskirjas. Samuti tuleks käesoleva otsusega ette näha kõnealuste erandite puhul kohaldatavad täiendavad kaitsemeetmed ja loomatervishoiunõuded või vasta-vate kaupade töötlemise viisid.
- (11) Praeguse epidemioloogilise olukorra tõttu ning ettevaatusabinõuna on asjaomased liikmesriigid (Eesti, Läti, Leedu ja Poola) määranud uued piisava ja asjakohase suurusega piirkonnad, mida on kohandatud praeguse epidemioloog-ilise olukorraga ning kus kohaldatakse nõuetekohaseid piiranguid elussigade, nende sperma, munarakkude ja embrüote ning värske sealihaga ja teatavate sigadest saadud toodete suhtes. Kõnealused piirkonnad on loetletud käesoleva otsuse I, II ja III lisas. Olukord seoses sigade Aafrika katkuga Itaalias Sardiinias on teistes liikmesriikides valitsevast olukorrast erinev kõnealuse haiguse pikaajalise endeemilisuse tõttu selles Itaalia territooriumi osas ja tingituna asjaolust, et tegemist on saarega; seepärast peetakse vajalikuks, et käesoleva otsuse IV osa hõlmaks jätku-valt kogu Sardiinia territooriumi Itaalias.
- (12) Praegu kohaldatavad veterinaarpiirangud on eriti ranged käesoleva otsuse lisa III osas loetletud piirkondades. See võib tekitada logistika ja loomade heaoluga seotud probleeme juhul, kui sigade tapmine ei ole vastavates piirkon-dades võimalik, eelkõige seetõttu, et lisa III osas loetletud asjaomastes piirkondades puudub nõuetekohane tapa-maja või on tapamaja võimsus piiratud.
- (13) Elussigade vedamine nende koheseks tapmiseks on vähem riskantne kui muul eesmärgil elussigade vedamine, tingimisel et kohaldatakse riski vähendamise meetmeid. Seepärast on asjakohane, et eespool kirjeldatud asjaolude ilmnemise korral võivad asjaomased liikmesriigid erandkorras lubada lähetada elussigu nende koheseks tapmiseks

⁽¹⁾ EFSA Journal 2010; 8(3):1556.

⁽²⁾ Nõukogu direktiiv 92/65/EMÜ, 13. juuli 1992, milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded ühendusesiseseks kauplemiseks loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A (I) lisas osutatud ühenduse erieeskirjades sätes-tatud loomatervishoiu nõudeid, ning nende impordiks ühendusse (EÜT L 268, 14.9.1992, lk 54).

lisa III osas loetletud piirkondadest tapamajja, mis asub samas liikmesriigis väljaspool kõnealust piirkonda, kui täidetakse rangeid tingimusi, et mitte seada ohtu haiguse kontrolli all hoidmist.

- (14) Nõukogu direktiiviga 64/432/EMÜ⁽¹⁾ ning komisjoni otsusega 93/444/EMÜ⁽²⁾ on ette nähtud, et loomade transportil peab nendega kaasas olema veterinaarsertifikaat. Kui käesoleva otsuse lisa loetletud piirkondadest elussigade lähetamise keelust tehtavaid erandeid kohaldatakse elussigadele, kes on ette nähtud liidusiseseks kauplemiseks või kolmandatesse riikidesse eksportimiseks, peaksid kõnealused veterinaarsertifikaadid sisaldama viidet käesolevale otsusele, et tagada piisava ja täpse tervishoiualase teabe esitamine asjaomastes sertifikaatides.
- (15) Komisjoni määrusega (EÜ) nr 599/2004⁽³⁾ on ette nähtud, et teatavate loomset päritolu toodete transportimisel peab nendega kaasas olema veterinaarsertifikaat. Kui liikmesriigil on keelatud oma territooriumi teatud piirkondadest pärit värske sealiha, sealihast koosnevate või seda sisaldavate lihavalmististe ja -toodete lähetamine, tuleks selleks, et tõkestada sigade Aafrika katku levikut teistesse liidu piirkondadesse, sätestada teatavad nõuded, eelkõige sertifitseerimisnõuded, sellise liha ning selliste lihavalmististe ja -toodete lähetamiseks kõnealuse liikmesriigi muudest piirkondadest, mille suhtes nimetatud keeld ei kehti, ning kõnealused veterinaarsertifikaadid peaksid sisaldama viidet käesolevale otsusele.
- (16) Samuti on sigade Aafrika katku teistesse liidu piirkondadesse ja kolmandatesse riikidesse leviku tõkestamiseks asjakohane sätestada teatavad rangemad tingimused värske sealiha ja sealihast koosnevate või seda sisaldavate lihavalmististe ja -toodete lähetamisele liikmesriikidest, kus on lisa loetletud piirkondi. Eelkõige tuleks selline värske sealiha ning sellised lihavalmistised ja -tooted märgistada erimärgisega, mida ei ole võimalik segi ajada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 853/2004⁽⁴⁾ ette nähtud identifitseerimismärgiga ega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 854/2004⁽⁵⁾ ette nähtud tervisemärgiga.
- (17) Ajavahemiku kehtestamisel käesoleva otsusega ette nähtud meetmete kohaldamiseks tuleks arvesse võtta sigade Aafrika katku epidemioloogiat ja tingimusi sigade Aafrika katku vaba staatuse taastamiseks vastavalt Maailma Loomatervise Organisatsiooni maismaaloomade tervishoiu eeskirjale. Seega peaks kõnealune ajavahemik kestma vähemalt 31. detsembrini 2018.
- (18) Selguse huvides tuleks rakendusotsus 2014/178/EL tunnistada kehtetuks ning asendada käesoleva otsusega.
- (19) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise ja -ala

Käesolevas otsuses sätestatakse loomatervishoiualased tõrjemeetmed seoses sigade Aafrika katkuga lisa loetletud liikmesriikides (edaspidi „asjaomased liikmesriigid”) või nende piirkondades.

⁽¹⁾ Nõukogu direktiiv 64/432/EMÜ, 26. juuni 1964, ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT L 121, 29.7.1964, lk 1977/64).

⁽²⁾ Komisjoni otsus 93/444/EMÜ, 2. juuli 1993, teatavate kolmandatesse riikidesse eksportimiseks ettenähtud elusloomade ja toodete ühendusesise kaubanduse üksikasjalike eeskirjade kohta (EÜT L 208, 19.8.1993, lk 34).

⁽³⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 599/2004, 30. märts 2004, loomade ja loomsete saaduste ühendusesise kaubandusega seotud ühtlustatud näidissertifikaadi ja kontrollakti vastuvõtmise kohta (ELT L 94, 31.3.2004, lk 44).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 853/2004, 29. aprill 2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 854/2004, 29. aprill 2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks (ELT L 139, 30.4.2004, lk 206).

Käesoleva otsuse kohaldamine ei piira asjaomase liikmesriigi uluksigade populatsiooni suhtes sigade Aafrika katku likvideerimise kavade kohaldamist, mille komisjon on kooskõlas direktiivi 2002/60/EÜ artikliga 16 heaks kiitnud.

Artikkel 2

Teatavatest lisa loetletud piirkondadest pärit elussigade, sigade sperma, munarakkude ja embrüote ning sealih, sealihavalmististe, sealihatoodete ja muude sealih sisaldavate toodete ning sigadelt saadud kõrvalsaaduste saadetiste lähetamise keeld

Asjaomane liikmesriik keelab:

- a) lisa II, III ja IV osas loetletud piirkondadest pärit elussigade lähetamise;
- b) lisa III ja IV osas loetletud piirkondadest pärit sigade sperma, munarakkude ja embrüote lähetamise;
- c) lisa III ja IV osas loetletud piirkondadest pärit sealih, sealihavalmististe, sealihatoodete ja muude sealih sisaldavate toodete lähetamise;
- d) lisa III ja IV osas loetletud piirkondadest pärit sigadelt saadud kõrvalsaaduste saadetiste lähetamise.

Artikkel 3

Lisa II osas loetletud piirkondadest pärit elussigade lähetamise keelu erand

Erandina artikli 2 punktis a sätestatud keelust võivad asjaomased liikmesriigid lubada lähetada lisa II osas loetletud piirkonnas asuvast seakasvatusevõttest pärit elussigu teistesse piirkondadesse sama liikmesriigi territooriumil, tingimusel et:

- 1) nad on viibinud selles seakasvatusevõttes vähemalt 30 päeva või sünnist alates ning kõnealusesse seakasvatusevõttesse ei ole toodud elussigu lisa II, III ja IV osas loetletud piirkondadest transportimiskuupäevale eelneva vähemalt 30 päeva jooksul;
- 2) sigadele on sigade Aafrika katku tuvastamiseks tehtud laboriuuringud proovide põhjal, mis on võetud vastavalt käesoleva otsuse artikli 1 teise lõigu kohases sigade Aafrika katku likvideerimise kavas sätestatud proovivõtumeetoditele 15 päeva jooksul enne transportimise kuupäeva, ja need uuringud on andnud negatiivse tulemuse ning veterinaarjärelevalve ametnik on teinud lähetamise kuupäeval kliinilise läbivaatuse sigade Aafrika katku avastamiseks vastavalt komisjoni otsuse 2003/422/EÜ ⁽¹⁾ lisa IV peatüki A osas sätestatud kontrolli- ja proovivõtumeetoditele; või
- 3) sead on pärit ettevõttest:
  - a) kus pädev veterinaarasutus on teinud vähemalt kaks korda aastas ja vähemalt neljakuulise ajavahemiku järel kontrole:
    - i) mille puhul järgiti komisjoni otsuse 2003/422/EÜ lisa IV peatükis sätestatud suuniseid ja menetlusi;
    - ii) mis hõlmasid kliinilist läbivaatust ja proovivõttu, mille puhul tehti üle 60-päevastele sigadele laboriuuringud vastavalt komisjoni otsuse 2003/422/EÜ lisa IV peatüki A osas sätestatud kontrolli- ja proovivõtumeetoditele;
    - iii) mille käigus kontrolliti direktiivi 2002/60/EÜ artikli 15 lõike 2 punkti b teises ja neljandas kuni seitsmendas taandes sätestatud meetmete tõhusat kohaldamist;
  - b) kus rakendatakse pädeva asutuse kehtestatud bioturvalisuse nõudeid seoses sigade Aafrika katkuga.

⁽¹⁾ Komisjoni otsus 2003/422/EÜ, 26. mai 2003, sigade aafrika katku diagnostika käsiraamatu heakskiitmise kohta (ELT L 143, 11.6.2003, lk 35).

Artikkel 4

Lisa III osas loetletud piirkondadest pärit koheseks tapmiseks ette nähtud elussigade lähetamise keelu ning sellistelt sigadelt saadud sealiha, sealihavalmististe ja sealihatoodete lähetamise keelu erand

Erandina artikli 2 punktides a ja c sätestatud keeldudest võivad asjaomased liikmesriigid lubada lähetada koheseks tapmiseks elussigu lisa III osas loetletud piirkondadest teistesse piirkondadesse sama liikmesriigi territooriumil juhul, kui pädeva asutuse poolt vastavalt artiklile 12 heaks kiidetud ning lisa III osas loetletud piirkondades asuvate tapamajade tapavõimsus on logistiliselt piiratud, tingimusel et:

- 1) sead on viibinud selles seakasvatuseettevõttes vähemalt 30 päeva või sünnist alates ning kõnealusesse seakasvatuseettevõttesse ei ole toodud elussigu lisa II, III ja IV osas loetletud piirkondadest transportimiskuupäevale eelneva vähemalt 30 päeva jooksul;
- 2) sead vastavad artikli 3 lõikes 1 ja lõikes 2 või 3 sätestatud nõuetele;
- 3) sead veetakse koheseks tapmiseks otse, ilma peatuseta või maha laadimata tapamajja, mille pädev asutus on kooskõlas artikliga 12 heaks kiitnud ja konkreetselt selleks otstarbeks määranud;
- 4) lähetav pädev asutus on tapamaja eest vastutavat pädevat asutust teavitanud sigade lähetamise kavatsusest ning viimane teavitab lähetanud pädevat asutust sigade saabumisest;
- 5) tapamajja saabumisel hoitakse neid sigu ja tapetakse nad teistest sigadest eraldi ning nad tapetakse konkreetsel päeval, mis on ette nähtud üksnes lisa III osas loetletud piirkondadest pärit sigade tapmiseks;
- 6) sigade vedu tapamajja väljaspool lisa III osas loetletud piirkondi asuvates piirkondades ja nende kaudu toimub eelnevalt kindlaksmääratud veoteid pidi ja sigade vedamiseks kasutatud sõiduvahendid puhastatakse ning vajaduse korral desinfitseeritakse ja desinfitseeritakse nii kiiresti kui võimalik pärast sigade mahalaadimist;
- 7) asjaomased liikmesriigid tagavad, et värsket sealiha, sealihavalmistisi ja sealihatooted, mis saadakse nendelt sigadelt:
  - a) toodetakse, ladustatakse ja töödeldakse artikli 12 kohaselt heakskiidetud ettevõttes;
  - b) märgistatakse kooskõlas artikliga 16;
  - c) turustatakse ainult selle liikmesriigi territooriumil;
- 8) asjaomased liikmesriigid tagavad, et kõnealustelt sigadelt pärit kõrvalsaadusi töödeldakse pädeva asutuse heakskiidetud kanalsüsteemis, millega tagatakse, et nendelt sigadelt saadud toode ei kujuta endast riski seoses sigade Aafrika katkuga;
- 9) asjaomased liikmesriigid teavitavad viivitamata komisjoni erandi tegemisest vastavalt käesolevale artiklile ning esitavad käesoleva artikli kohaselt heaks kiidetud tapamaja(de) nime ja aadressi.

Artikkel 5

Lisa III osas loetletud piirkondadest pärit sealiha, sealihavalmististe, sealihatoodete ja muude sealihast koosnevate või seda sisaldavate toodete lähetamise keelu erand

Erandina artikli 2 punktis c sätestatud keelust võivad asjaomased liikmesriigid lubada lähetada lisa III osas loetletud piirkondadest pärit liha, sealihavalmistisi, -tooteid või muid sealihast koosnevaid või seda sisaldavaid tooteid, tingimusel et need:

- a) on saadud sigadelt, keda on sünnist saadik peetud ettevõttes, mis asub väljaspool lisa II, III või IV osas loetletud piirkondi, ning on toodetud, ladustatud ja töödeldud artikli 12 kohaselt heaks kiidetud ettevõttes; või

- b) on saadud sigadelt, kes vastavad artikli 3 lõike 1 ja lõike 2 või 3 nõuetele, ning on toodetud, ladustatud ja töödeldud artikli 12 kohaselt heaks kiidetud ettevõttes; või
- c) on toodetud ja töödeldud direktiivi 2002/99/EÜ artikli 4 lõike 1 kohaselt ettevõttes, mis on heaks kiidetud vastavalt artiklile 12.

Artikkel 6

Lisa IV osas loetletud piirkondadest pärit sealiha, sealihavalmististe, sealihatoodete ja muude sealihast koosnevate või seda sisaldavate toodete lähetamise keelu erand

Erandina artikli 2 punktis c sätestatud keelust võivad asjaomased liikmesriigid lubada lähetada lisa IV osas loetletud piirkondadest pärit liha, sealihavalmistisi, -tooteid või muid sealihast koosnevaid või seda sisaldavaid tooteid, tingimusel et need:

- a) on saadud sigadelt, keda on sünnist saadik peetud seakasvatusettevõttes, mis asub väljaspool lisa loetletud piirkondi, ning on toodetud, ladustatud ja töödeldud artikli 12 kohaselt heaks kiidetud ettevõttes; või
- b) on toodetud ja töödeldud direktiivi 2002/99/EÜ artikli 4 lõike 1 kohaselt ettevõttes, mis on heaks kiidetud vastavalt artiklile 12.

Artikkel 7

Lisa III ja IV osas loetletud piirkondadest pärit sigadelt saadud kõrvalsaaduste saadetiste lähetamise keelu erand

1. Erandina artikli 2 punktis d sätestatud keelust võivad asjaomased liikmesriigid lubada lähetada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1069/2009 ⁽¹⁾ artikli 3 punktis 2 osutatud loomsetest kõrvalsaadustest saadud tooteid, mis on valmistatud lisa III ja IV osas loetletud piirkondadest pärit sigadelt saadud kõrvalsaadustest, tingimusel et kõnealused kõrvalsaadused on läbinud töötuse, millega tagatakse, et saadud toode ei too kaasa riski seoses sigade Aafrika katkuga.

2. Erandina artikli 2 punktis d sätestatud keelust võivad asjaomased liikmesriigid lubada lähetada muude kui uluksigade töötlemata rümpasid ja muudelt kui uluksigadelt saadud kõrvalsaadusi lisa III osas loetletud piirkondade tapamajadest ⁽²⁾ (edaspidi „loomsed kõrvalsaadused“) töötlemis-, põletus- või koospõletustehasesse, mis asub väljaspool lisa III osas loetletud piirkonda, tingimusel et:

- a) nimetatud loomsed kõrvalsaadused on pärit ettevõttest või tapamajast, mis asub lisa III osas loetletud piirkonnas, kus ei ole esinenud sigade Aafrika katku puhangut vähemalt 40 päeva jooksul enne lähetamist;
- b) pädev asutus on kooskõlas määruse (EÜ) nr 1069/2009 artikliga 23 registreerinud eraldi iga veoki ja muu sõiduki, mida kasutatakse nimetatud loomsete kõrvalsaaduste vedamiseks, ja:
  - i) kaetud lekkekindel kaubaruum kõnealuste loomsete kõrvalsaaduste vedamiseks on ehitatud nii, et seda on võimalik korralikult puhastada ja desinfitseerida ning põrandate konstruktsioon lihtsustab vedelike äravoolu ja kogumist;
  - ii) veoki või muu sõiduki registreerimise taotlus sisaldab tõendeid selle kohta, et veok või sõiduk on edukalt läbinud korrapärase tehnilise kontrolli;
  - iii) igal veakil peab olema satelliitnavigatsiooni süsteem, et saaks määrata kindlaks tema asukohta reaajas. Veo korraldaja peab võimaldama pädeval asutusel kontrollida veoki reaajas liikumist ning säilitama veoki liikumist käsitlevad elektroonilised andmed vähemalt kaks kuud;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1069/2009, 21. oktoober 2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus) (ELT L 300, 14.11.2009, lk 1).

⁽²⁾ Heaks kiidetud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139, 30.4.2004, lk 1) ning määrusega (EÜ) nr 853/2004.

- c) pärast kõnealuste loomsete kõrvalsaaduste laadimist vedamiseks ette nähtud kaubaruumi pitseerib veterinaarjärelevalve ametnik kaubaruumi. Pitseri võib eemaldada ja selle uuega asendada üksnes veterinaarjärelevalve ametnik. Igast laadimisest või pitserite asendamisest teatatakse pädevale asutusele;
- d) igasugune veokite või sõidukite sisenemine seakasvatustevõttesse on keelatud ja pädev asutus tagab searümpade ohutu kogumise;
- e) vedu toimub ilma peatusteta lisa III osas loetletud piirkonnast väljumise kohas paiknevast määratud desinfitseerimispunkti pädeva asutuse lubatud teed pidi otse üksnes eespool nimetatud tehasesse. Määratud desinfitseerimispunktis tuleb veokid ja sõidukid nõuetekohaselt puhastada ja desinfitseerida veterinaarjärelevalve ametniku järelevalve all;
- f) iga loomsete kõrvalsaaduste saadetisega on kaasas nõuetekohaselt täidetud kaubadokument, millele on osutatud komisjoni määruse (EL) nr 142/2011 ⁽¹⁾ VIII lisa III peatükis. Sihtkoha töötlemistehase eest vastutav veterinaarjärelevalve ametnik peab iga saadetise saabumist kinnitama punkti b alapunktis iii osutatud pädevale asutusele;
- g) pärast loomsete kõrvalsaaduste mahalaadimist veok või sõiduk ja kõik muud seadmed, mida on kõnealuste loomsete kõrvalsaaduste vedamiseks kasutatud ja mis võivad olla saastunud, puhastatakse, desinfitseeritakse ja vajaduse korral desinsekteeritakse töötlemistehase täielikult suletud alal veterinaarjärelevalve ametniku järelevalve all. Kohaldatakse direktiivi 2002/60/EÜ artikli 12 punkti a;
- h) loomseid kõrvalsaadusi töödeldakse viivitamata. Igasugune ladustamine töötlemistevõttes on keelatud;
- i) pädev asutus tagab, et loomsete kõrvalsaaduste lähetamisel ei ületata töötlemistehase igapäevast töötlemisvõimsust;
- j) enne esimest lähetamist lisa III osas loetletud piirkonnast tagab pädev asutus vajaliku koostöö asjaomaste ametiasutustega direktiivi 2002/60/EÜ VI lisa punkti c tähenduses, et tagada hädaolukorra lahendamise plaani olemasolu, käsuliin ja talituste täielik koostöö veo ajal toimuvate õnnetuste, veoki või sõiduki olulise rikke või käitaja toime pandud pettuse korral. Veoki käitaja teatab viivitamata pädevale asutusele igast veoki või sõidukiga toimunud õnnetusest või selle rikkest.

Artikkel 8

Lisas loetletud piirkondadest pärit elussigade teistesse liikmesriikidesse ja kolmandatesse riikidesse lähetamise keeld

1. Asjaomane liikmesriik tagab, et tema territooriumilt ei lähetata teistesse liikmesriikidesse ega kolmandatesse riikidesse elussigu, välja arvatud juhul, kui kõnealused sead on pärit:

- a) piirkondadest, mida ei ole lisa loetletud;
- b) ettevõttest, kuhu ei ole toodud lisa loetletud piirkondadest pärit elussigu lähetamiskuupäevale vahetult eelneva vähemalt 30 päeva jooksul.

2. Erandina lõikest 1 võivad asjaomased liikmesriigid lubada lähetada elussigu, kes on pärit ettevõttest, mis asub lisa I osas loetletud piirkonnas, tingimusel et need elussead vastavad järgmistele tingimustele:

- a) nad on viibinud selles ettevõttes järjest vähemalt 30 päeva enne lähetamiskuupäeva või sünnist alates ning kõnealusesse ettevõttesse ei ole toodud lisa loetletud piirkondadest elussigu lähetamiskuupäevale eelneva vähemalt 30 päeva jooksul;
- b) nad on pärit ettevõttest, kus rakendatakse pädeva asutuse kehtestatud bioturvalisuse nõudeid seoses sigade Aafrika katkuga;

⁽¹⁾ Komisjoni määrus (EL) nr 142/2011, 25. veebruar 2011, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad, ja nõukogu direktiivi 97/78/EÜ seoses teatavate selle direktiivi alusel piiril toimuvast veterinaarkontrollist vabastatud proovide ja näidistega (ELT L 54, 26.2.2011, lk 1).

- c) neile on sigade Aafrika katku tuvastamiseks tehtud laboriuuringud proovide põhjal, mis on võetud vastavalt käesoleva otsuse artikli 1 teise lõigu kohases sigade Aafrika katku likvideerimise kavas sätestatud proovivõtumeetoditele 15 päeva jooksul enne transportimise kuupäeva, ja need uuringud on andnud negatiivse tulemuse ning veterinaarjärelevalve ametnik on teinud lähetamiskuupäeval kliinilise läbivaatuse sigade Aafrika katku avastamiseks vastavalt otsuse 2003/422/EÜ lisa IV peatüki A osas sätestatud kontrolli- ja proovivõtumeetoditele; või
- d) nad on pärit ettevõttest, kus pädev veterinaarasutus on vähemalt kaks korda aastas ja vähemalt neljakuulise ajavahe-
miku järel teinud kontrollid:
- mille puhul järgiti komisjoni otsuse 2003/422/EÜ lisa IV peatükis sätestatud suuniseid ja menetlusi;
  - mis hõlmasid kliinilist läbivaatust ja proovivõttu, mille puhul tehti üle 60-päevastele sigadele laboriuuringud vastavalt komisjoni otsuse 2003/422/EÜ lisa IV peatüki A osas sätestatud kontrolli- ja proovivõtumeetoditele;
  - mille käigus kontrolliti direktiivi 2002/60/EÜ artikli 15 lõike 2 punkti b teises ja neljandas kuni seitsmendas taandes sätestatud meetmete tõhusat kohaldamist.
3. Elussigade selliste saadetiste puhul, mis vastavad lõikes 2 sätestatud eranditingimustele, lisatakse direktiivi 64/432/EMÜ artikli 5 lõikes 1 ja otsuse 93/444/EMÜ artikli 3 lõikes 1 osutatud vastavasse veterinaardokumenti ja/või -sertifikaati järgmine lisalause:

„Sead vastavad komisjoni rakendusotsuse 2014/709/EL (*) artikli 8 lõike 2 sätetele.

(*) ELT L 295, 11.10.2014, lk 63.”

Artikkel 9

Lisas loetletud piirkondadest pärit sigade sperma, munarakkude ja embrüote teistesse liikmesriikidesse ja kolmandatesse riikidesse lähetamise keeld

Asjaomane liikmesriik tagab, et tema territooriumilt ei lähetata teistesse liikmesriikidesse ega kolmandatesse riikidesse järgmisi kaubasaadetisi:

- sigade spermat, välja arvatud juhul, kui sperma pärineb kultidelt, keda peetakse nõukogu direktiivi 90/429/EMÜ (!) artikli 3 punktis a osutatud tunnustatud seemendusjaamas, mis asub väljaspool käesoleva otsuse lisa II, III ja IV osas loetletud piirkonda;
- sigade munarakke ja embrüoid, välja arvatud juhul, kui need munarakud või embrüod on pärit emistelt, keda peetakse ettevõttes, mis vastab artikli 8 lõike 2 nõuetele ja asub väljaspool lisa II, III ja IV osas loetletud piirkonda, ning kõnealused embrüod on eostatud või toodetud punktis a sätestatud tingimustele vastava sperma abil.

Artikkel 10

Lisas loetletud piirkondadest pärit sigadelt saadud kõrvalsaaduste saadetiste teistesse liikmesriikidesse ja kolmandatesse riikidesse lähetamise keeld

1. Asjaomane liikmesriik tagab, et tema territooriumilt ei lähetata teistesse liikmesriikidesse ega kolmandatesse riikidesse sigadelt saadud kõrvalsaaduste saadetisi, välja arvatud juhul, kui need kõrvalsaadused on saadud sigadelt, kes on pärit ja saabuvad ettevõttest, mis asub väljaspool lisa II, III ja IV osas loetletud piirkonda.

2. Erandina lõikest 1 võivad asjaomased liikmesriigid lubada lähetada teistesse liikmesriikidesse ja kolmandatesse riikidesse tooteid, mis on saadud lisa II, III ja IV osas loetletud piirkonnast pärit sigadelt saadud kõrvalsaadustest, tingimusel et:

- need kõrvalsaadused on läbinud töötuse, millega tagatakse, et sigadelt saadud toode ei põhjusta riski seoses sigade Aafrika katkuga;
- toodete saadetisega on kaasas määruse (EL) nr 142/2011 VIII lisa III peatüki kohaselt välja antud kaubadokument.

(!) Nõukogu direktiiv 90/429/EMÜ, 26. juuni 1990, millega sätestatakse kodusigade sperma ühendusesisese kaubanduse ja impordi korral kohaldatavad loomatervishoiu nõuded (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 62).

*Artikkel 11***Lisas loetletud piirkondadest pärit värsket sealihast ja teatavate sealihavalmististe ja -toodete teistesse liikmesriikidesse ja kolmandatesse riikidesse lähetamise keeld**

1. Asjaomased liikmesriigid tagavad, et lisa loetletud piirkondades asuvatest ettevõtetest pärit sigadelt saadud värsket sealihast ja sealihast koosnevate või sealihast sisaldavate valmististe ja toodete saadetisi lähetatakse teistesse liikmesriikidesse ja kolmandatesse riikidesse üksnes juhul, kui asjaomane sealihast on saadud väljaspool käesoleva otsuse lisa II, III või IV osas loetletud piirkonda asuvast ettevõttest pärit ja sealt saabunud sigadelt.
2. Erandina lõikest 1 võivad asjaomased liikmesriigid, kus esineb lisa II, III või IV osas loetletud piirkondi, lubada lähendada lõikes 1 osutatud värsket sealihast ja sealihast koosnevaid või seda sisaldavaid valmistisi ja tooteid teistesse liikmesriikidesse, tingimusel et kõnealune sealihast ja sealihast koosnevad või seda sisaldavad valmistised ja tooted on saadud sigadelt, keda on sünnist saati peetud väljaspool käesoleva otsuse lisa II, III ja IV osas loetletud piirkonda asuvas ettevõttes, ning et kõnealune värsket sealihast ja sealihast koosnevad või seda sisaldavad valmistised ja tooted on toodetud, ladustatud ja töödeldud vastavalt artiklile 12.
3. Erandina lõikest 1 võivad asjaomased liikmesriigid, kus esineb lisa II osas loetletud piirkondi, lubada lähendada lõikes 1 osutatud värsket sealihast ja sealihast koosnevaid või seda sisaldavaid valmistisi ja tooteid teistesse liikmesriikidesse, tingimusel et kõnealune sealihast ja sellest koosnevad või seda sisaldavad valmistised ja tooted on saadud sigadelt, kes vastavad artikli 3 lõikes 1 ja lõikes 2 või 3 sätestatud nõuetele.

*Artikkel 12***Tapamajade, lihalõikusettevõtete ja lihatöötlemisetevõtete heakskiitmine artiklite 4, 5 ja 6 ning artikli 11 lõike 2 kohaldamise eesmärgil**

Asjaomase liikmesriigi pädev asutus kiidab artiklite 4, 5 ja 6 ning artikli 11 lõike 2 kohaldamise eesmärgil heaks ainult sellised tapamajad, lihalõikusettevõtted ja lihatöötlemisetevõtted, kus vastavalt artiklites 4–6 ja artikli 11 lõikes 2 sätestatud eranditele teistesse liikmesriikidesse või kolmandatesse riikidesse lähetada lubatud värsket sealihast ja sellest koosnevaid või seda sisaldavaid valmistisi või tooteid toodetakse, ladustatakse ja töödeldakse eraldi värsket lihast ja sellest koosnevatest või seda sisaldavatest valmististest või toodetest, mis ei ole toodetud, ladustatud ega töödeldud käesoleva artikliga heaks kiidetud tapamajades, lihalõikusettevõtetes ega lihatöötlemisetevõtetes ning mis ei ole saadud käesoleva otsuse lisa loetletud piirkondades asuvatest ettevõtetest pärit või sealt saabunud sigadelt.

*Artikkel 13***Lisas loetletud piirkondadest pärit värsket sealihast ja teatavate sealihavalmististe ja -toodete teistesse liikmesriikidesse ja kolmandatesse riikidesse lähetamise keelu erand**

Erandina artiklist 11 võivad asjaomased liikmesriigid lubada lähendada käesoleva otsuse lisa II, III või IV osas loetletud piirkondadest pärit värsket sealihast ja sealihast koosnevaid või seda sisaldavaid valmistisi ja tooteid teistesse liikmesriikidesse ja kolmandatesse riikidesse, tingimusel et kõnealused tooted:

- a) on toodetud ja töödeldud direktiivi 2002/99/EÜ artikli 4 lõike 1 kohaselt;
- b) on varustatud direktiivi 2002/99/EÜ artikli 5 kohase veterinaarsertifikaadiga;
- c) on varustatud määruse (EÜ) nr 599/2004 lisa sätestatud liidusisese kaubanduse veterinaarsertifikaadiga, mille II osa täiendatakse järgmiselt:

„Tooted vastavad komisjoni 9. oktoobri 2014. aasta rakendusotsusele 2014/709/EL loomatervishoiualaste tõrjemeetmete kohta seoses sigade Aafrika katkuga teatavates liikmesriikides (*).“

(*) ELT L 295, 11.10.2014, lk 63.”

*Artikkel 14***Artiklitega 11, 12 ja 13 seotud teave**

Liikmesriigid edastavad alates käesoleva otsuse kuupäevast komisjonile ja teistele liikmesriikidele iga kuue kuu järel artiklis 12 osutatud heakskiidetud ettevõtete ajakohastatud loetelu ning kogu artiklite 11, 12 ja 13 kohaldamiseks vajaliku asjakohase teabe.

*Artikkel 15***Meetmed seoses elus uluksigade ja värskel uluksealiha ning uluksealihast koosnevate või seda sisaldavate lihavalmististe ja -toodetega**

1. Asjaomased liikmesriigid tagavad, et:

- a) lisa loetletud piirkondadest ei lähetata elus uluksigu teistesse liikmesriikidesse või sama liikmesriigi territooriumil asuvasse muudesse piirkondadesse;
- b) lisa loetletud piirkondadest ei lähetata värsket uluksealiha ning sellisest uluksealihast koosnevaid või seda sisaldavaid lihavalmistisi ja -tooteid teistesse liikmesriikidesse või sama liikmesriigi territooriumil asuvasse muudesse piirkondadesse.

2. Erandina lõike 1 punktist b võivad asjaomased liikmesriigid lubada lähetada käesoleva otsuse I lisa loetletud piirkondadest pärit värsket uluksealiha ja uluksealihast koosnevaid või seda sisaldavaid valmistisi või tooteid sama liikmesriigi territooriumil asuvasse ja käesoleva otsuse lisa loetlemata piirkondadesse, tingimusel et asjaomaseid uluksigu on testitud sigade Aafrika katku avastamiseks kooskõlas otsuse 2003/422/EÜ lisa VI peatüki C ja D osas kirjeldatud diagnostikameetoditega ja on saadud negatiivsed tulemused.

*Artikkel 16***Spetsiaalsed tervisemärgid ning sertifitseerimisnõuded värskel lihale, lihavalmististele ja -toodetele, mille suhtes kohaldatakse artiklis 2, artikli 11 lõikes 1 või artikli 15 lõikes 1 sätestatud keeldu**

Asjaomased liikmesriigid tagavad, et värskel liha ning lihavalmistised ja -tooted, mille suhtes kehtib artiklis 2, artikli 11 lõikes 1 või artikli 15 lõikes 1 sätestatud keeld, märgistatakse spetsiaalse tervisemärgiga, mis ei ole ovaalne ning mida ei ole võimalik segi ajada:

- a) sealiha koosnevate või sealiha sisaldavate lihavalmististe ja -toodete identifitseerimismärgiga, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 853/2004 II lisa I jaos;
- b) värskel sealiha tervisemärgiga, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 854/2004 I lisa I jao III peatükis.

*Artikkel 17***Lisa loetletud piirkondade ettevõtetele ja transpordivahenditele esitatavad nõuded**

Asjaomased liikmesriigid tagavad, et:

- a) käesoleva otsuse lisa loetletud piirkondades asuvate seakasvatuseetevõtete suhtes kohaldatakse direktiivi 2002/60/EÜ artikli 15 lõike 2 punkti b teises ja neljandas kuni seitsmendas taandes sätestatud tingimusi;
- b) sõidukid, mida kasutatakse käesoleva otsuse lisa loetletud piirkondades asuvatest ettevõtetest pärit sigade või nendelt saadud kõrvalsaaduste transpordiks, puhastatakse ja desinfitseeritakse kohe pärast iga vedu ning vedaja esitab tõendusmaterjali kõnealuse puhastamise ja desinfitseerimise kohta ja hoiab seda sõidukis.

*Artikkel 18***Asjaomastele liikmesriikidele esitatavad teavituspõhised**

Asjaomased liikmesriigid teatavad alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee kaudu komisjonile ja teistele liikmesriikidele käesoleva otsuse lisas loetletud piirkondades saadud tulemustest seoses sigade Aafrika katku seirega vastavalt uluksigade hulgas sigade Aafrika katku likvideerimise kavale, mille komisjon on direktiivi 2002/60/EÜ artikli 16 kohaselt heaks kiitnud ja millele on osutatud käesoleva otsuse artikli 1 teises lõigus.

*Artikkel 19***Nõuetele vastavus**

Liikmesriigid muudavad kaubanduse suhtes kohaldatavaid meetmeid, et viia need vastavusse käesoleva otsusega, ning avalikustavad vastuvõetud meetmed kohe. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

*Artikkel 20***Kehtetuks tunnistamine**

Rakendusotsus 2014/178/EL tunnistatakse kehtetuks.

*Artikkel 21***Kohaldamine**

Käesolevat otsust kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2018.

*Artikkel 22***Adressaadid**

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 9. oktoober 2014

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Tonio BORG

LISA

I OSA

1. Eesti

Järgmised piirkonnad Eestis:

- Põlva maakond;
- Võru maakond;
- Häädemeeste vald;
- Kambja vald;
- Kasepää vald;
- Kolga-Jaani vald;
- Konguta vald;
- Kõo vald;
- Kõpu vald;
- Laekvere vald;
- Nõo vald;
- Paikuse vald;
- Pärsti vald;
- Puhja vald;
- Rägavere vald;
- Rannu vald;
- Rõngu vald;
- Saarde vald;
- Saare vald;
- Saarepeedi vald;
- Sõmeru vald;
- Surju vald;
- Suure-Jaani vald;
- Tahkuranna vald;
- Torma vald;
- Viiratsi vald;
- Vinni vald;
- Viru-Nigula vald;
- Kunda linn;
- Viljandi linn.

2. Läti

Järgmised piirkonnad Lätis:

- Aizkrauklesi novads;
- Alojasi novads;
- Alūksnesi novads;
- Amatasi novads;

- Apesi novads;
- Baltinavasi novads;
- Balvu novads;
- Cesise novads;
- Gulbenesi novads;
- Ikšķilesi novads;
- Inčukalna novads;
- Jaunjelgavasi novads;
- Jaunpiepalgasi novads;
- Ķeguma novads;
- Kocēnu novads;
- Krimuldasi novads;
- Lielvārdesi novads;
- Līgatnesi novads;
- Limbaži novads;
- Mālpilsī novads;
- Mazsalacasi novads;
- Neretasi novads;
- Ogresi novads;
- Pārgaujasi novads;
- Priekuļu novads;
- Raunasi novads;
- Ropažu novads;
- Rugāju novads;
- Salacgrīvasi novads;
- Salasi novads;
- Sējasi novads;
- Sigulda novads;
- Skrīveru novads;
- Smiltenesi novads;
- Vecpiebalgasi novads;
- Vecumnieku novads;
- Viesītesi novads;
- Viļakasi novads;
- Valmiera republikas pilsēta.

3. Leedu

Jārgmised piirkonnad Leedus:

- Biržų rajono savivaldybė;
- Jonavos rajono savivaldybė;
- Kaišiadorių rajono savivaldybė;
- Kauno rajono savivaldybė;

- Kėdainių rajono savivaldybė;
- Panevėžio rajono savivaldybė;
- Pasvalio rajono savivaldybė;
- Prienų rajono savivaldybė;
- Birštono savivaldybė;
- Kazlų Rūdos savivaldybė;
- Marijampolės savivaldybė;
- Kalvarijos savivaldybė;
- Kauno miesto savivaldybė;
- Panevėžio miesto savivaldybė;
- Kupiškio rajono savivaldybė: Alizavos, Kupiškio, Noriūnų ja Subačiaus seniūnija.

4. Poola

Järgmised piirkonnad Poolas:

Województwo podlaskie:

- powiat M. Suwałki;
- powiat M. Białystok;
- gminy Rutka-Tartak, Szypliszki, Suwałki ja Raczki Suwałski maakonnas (powiat suwalski);
- gminy Krasnopol ja Puńsk Sejneński maakonnas (powiat sejneński);
- gminy Augustów (sh Augustówi linn), Nowinka, Sztabin ja Bargłów Kościelny Augustówi maakonnas (powiat augustowski);
- Moniecki maakond (powiat moniecki);
- gminy Suchowola ja Korycin Sokólski maakonnas (powiat sokólski);
- gminy Choroszcz, Juchnowiec Kościelny, Suraz, Turośń Kościelna, Tykocin, Zabłudów, Łapy, Poświętne, Zawady ja Dobrzyniewo Duże Białostocki maakonnas (powiat białostocki);
- Bielski maakond (powiat bielski);
- Hajnówski maakond (powiat hajnowski);
- gminy Grodzisk, Dziadkowice ja Milejczyce Siemiatycki maakonnas (powiat siemiatycki);
- gmina Rutki Zambrowski maakonnas (powiat zambrowski);
- gminy Kobylin-Borzymy, Kulesze Kościelne, Sokoły, Wysokie Mazowieckie (sh Wysokie Mazowieckien linn), Nowe Piekuty, Szepietowo, Klukowo ja Ciechanowiec Wysokie Wysokomazowiecki maakonnas (powiat wysokomazowiecki).

II OSA

1. Eesti

Järgmised piirkonnad Eestis:

- Ida-Viru maakond;
- Valga maakond;
- Abja vald;
- Halliste vald;
- Karksi vald;
- Paistu vald;
- Tarvastu vald.

2. Läti

Järgmised piirkonnad Lätis:

- Aizkrauklesi novads;
- Cesvaines novads;
- Ērgļu novads;
- Ilūkstes novads;
- Jēkabpils republikas pilsēta;
- Jēkabpils novads;
- Kokneses novads;
- Krustpils novads;
- Līvānu novads;
- Lubānas novads;
- Madonas novads;
- Pļaviņu novads;
- Varakļānu novads.

3. Leedu

Järgmised piirkonnad Leedus:

- Alytaus apskritis;
- Šalčininkų rajono savivaldybė;
- Širvintų rajono savivaldybė;
- Trakų rajono savivaldybė;
- Ukmergės rajono savivaldybė;
- Vilniaus rajono savivaldybė;
- Elektrėnų savivaldybė;
- Vilniaus miesto savivaldybė;
- Anykščių rajono savivaldybė: Andrioniškio, Anykščių, Debeikių, Kavarsko, Kurklių, Skiemonių, Traupio, Troškūnų ja Viešintų seniūnija ning Svėdasų see osa, mis asub maanteest nr 118 lõuna pool.

4. Poola

Järgmised piirkonnad Poolas:

Województwo podlaskie:

- gminy Giby ja Sejny (sh Sejny linn) Sejneński maakonnas (powiat sejneński);
- gminy Lipsk ja Płaska Augustówi maakonnas (powiat augustowski);
- gminy Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków ja Michałowo Białostocki maakonnas (powiat białostocki);
- gminy Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka ja Szudziałowo Sokólski maakonnas (powiat sokólski).

III OSA**1. Läti**

Järgmised piirkonnad Lätis:

- Aglonasi novads;
- Beverīnasi novads;

- Burtnieku novads;
- Ciblasi novads;
- Dagdasi novads;
- Daugavpils novads;
- Kārsavasi novads;
- Krāslavasi novads;
- Ludzasi novads;
- Naukšēnu novads;
- Preiļu novads;
- Rēzeknes novads;
- Riebiņu novads;
- Rūjienas novads;
- Streņču novads;
- Valka novads;
- Vārkavasi novads;
- Viļānu novads;
- Zilupesi novads;
- Daugavpils republikas pilsēta;
- Rēzekne republikas pilsēta.

2. Leedu

Jārgmised piirkonnad Leedus:

- Ignalīna rajono savivaldybe;
- Moletai rajono savivaldybe;
- Rokiškis rajono savivaldybe;
- Švencionys rajono savivaldybe;
- Utena rajono savivaldybe;
- Zarasai rajono savivaldybe;
- Visaginas savivaldybe;
- Kupiškis rajono savivaldybė: Šimonys ja Skapiškis seniūnija;
- Anykščiai rajono savivaldybė: Svėdasų seniūnija see osa, mis asub maanteest nr 118 pōhja pool.

IV OSA

Itaalia

Jārgmised piirkonnad Itaalias:

kōik Sardiinia piirkonnad.
